

»Mladi za napredek Maribora 2019«

36. srečanje

ZIMSKA ŠEPETANJA

Raziskovalno področje: UMETNOST

Raziskovalna naloga

Avtor: KAJA ANTOLIN

Mentor: CVETKA HOJNIK, KSENIJA PLAZL

Šola: SREDNJA ŠOLA ZA OBLIKOVANJE MARIBOR

Število točk: 145

Mesto: 2 PROSTOR ZA NALEPKO

Priznanje: srebrno

Maribor, 2019

»Mladi za napredek Maribora 2019«

36. srečanje

ZIMSKA ŠEPETANJA

Raziskovalno področje: UMETNOST

Raziskovalna naloga

PROSTOR ZA NALEPKO

Maribor, 2019

KAZALO BESEDILA

POVZETEK	5
ZAHVALA	6
I. UVOD	1
II. TEORETIČNI DEL	8
2.1 Plašči	8
NEKOČ	8
PLAŠČ DANES	13
2.2 Navdih	16
2.3 Vzorci	17
2.5 Linija	18
2.6 oblikovanje kolekcije	20
III. PRAKTIČNI DEL	23
MATERIALI IN METODE/ METODOLOGIJA	23
5.1 Osnovni in modelirani kroj	23
5.2 Glavni in pomožni materiali	25
5.3 Uporabljeni šivi	26
5.4 Postopek izdelave	27
IV. PREDPOSTAVKE/HIPOTEZE	29
V. REZULTATI/IZSLEDKI	29
VI. DISKUSIJA/RAZPRAVA	30
VII. DRUŽBENA ODGOVORNOST	30
VIII. ZAKLJUČEK/SKLEPI	31
IX. VIRI IN LITERATURA	32

KAZALO SLIK

Slika 1 : »Justacorps«(http://url.sio.si/9e6)	9
Slika 2: »Frock coat«(http://url.sio.si/9e8)	9
Slika 3: »Tail coat« (http://url.sio.si/9eA).....	10
Slika 4: »Dinner jacket«, vir: (http://url.sio.si/9eC)	10
Slika 5: smoking jacket, vir (http://url.sio.si/9eD)	11
Slika 6: Basque, vir (http://url.sio.si/9eT)	12
Slika 7: Redingote, vir (http://url.sio.si/9fe).....	13
Slika 8:trench coat, vir(https://en.wikipedia.org/wiki/Trench_coat#/media/File:Man_wearing_trenchcoat.jpg).....	14
Slika 9:dežni plašč, vir (https://en.wikipedia.org/wiki/Raincoat#/media/File:Yellow_Raincoat.jpg) .	15
Slika 10: fotografija ene izmed hiš, ki mi je bila glavni navdih (lastni vir)	16
Slika 11: ovce na Nizozemskem, vir (lastni vir)	16
Slika 12: primeri vzorcev iz narave	17
Slika 13: šahovska igralna plošča (vir: http://url.sio.si/Bry)	18
Slika 14: primer trde, geometrične- formalne linije (http://url.sio.si/B2t)	19
Slika 15: medialna linija po Kleeju (vir: http://url.sio.si/B2u)	19
Slika 16: 1. model (lastni vir).....	20
Slika 17: tehnična skica 1./ glavnega modela (lastni vir)	21
Slika 18: 2. model (lastni vir).....	22
Slika 19: osnovni kroj bluza (lastni vir)	23
Slika 20: zmodeliran kroj (lastni vir).....	24
Slika 21: vzorec krzna (lastni vir)	26
Slika 22: vzorec karo (lastni vir)	26
Slika 23: vzorec črna podloga (lastni vir).....	26
Slika 24: raven šiv (lastni vir)	27
Slika 25: obšivni šiv (lastni vir).....	27
Slika 26: vse skice (lastni vir)	27
Slika 27: risanje krojev 1:1 (lastni vir)	28
Slika 28: polaganje na blago in krojenje (lastni vir).....	28
Slika 29: sestavljanje stranskih delov krzna (lastni vir)	29

POVZETEK

Enostavnost in preprostost združena v karirastem in enobarvnem materialu predstavlja letošnji izdelek za mojo raziskovalno nalogo. V nalogi predstavljam ženski plašč od ideje do končnega izdelka. Detajli značilne arhitekture na Nizozemskem (opečnate hiše s fasadnimi opekami) in polja s čredami ovac so bile poglavitni navdih za elegantni in brezčasni ženski plašč.

ZAHVALA

Zahvaljujem se staršem za finančno podporo in mentorici za odlično vodenje.

1 UVOD

Mrzlo in vetrovno vreme države na severu, je bilo definitivno glavna pobuda za izdelavo zimskega plašča za mojo raziskovalno nalogo. Pri raziskovanju in opazovanju po Nizozemski so me prav tako pritegnile ovce, ki so mi dale idejo za material in opečnate hiše, ki so bile navdih za komponiranje vzorčastega blaga na različne dele plašča.

S kombinacijo volnenega materiala in vzorcev sem hotela ugotoviti ali je možno združiti različni vrsti materiala in kako se bosta obnesla v kombinaciji, ter prikazati, da lahko tudi iz najbolj nenavadnih reči dobimo navdih in iz njega ustvarimo oblačilo.

Raziskovalno nalogo sem začela z raznimi pričakovanji in predvidevanji, kako bo delo potekalo in tako prišla do hipotez, ki sem jih v teoretičnem delu natančneje opredelila.

Plašč, ki sem ga izdelala za raziskovalno nalogo, je del celotne kolekcije, ki jo predstavljam za svojo zaključno nalogo.

2 TEORETIČNI DEL

Svojo nalogo sem v začetku zaradi boljše preglednosti in razumevanja raziskovanja, razdelila na 2 dela- teoretični del v katerem opišem plašče, njihove vrste in uporabo nekoč in danes, ter praktični del, kjer predstavim pot od skice do izdelka.

2.1 Plašči

NEKOČ

Začetki uporabe plašča segajo v čas srednjega veka in renesanse (14., 15. stoletje), ko je veljal za moško oblačilo srednje dolžine (kasneje tudi žensko), skrojen do pasa in naprej zaprt z gumbi. Zelo pomemben del je bil tudi škric¹, ki je podaljšal plašč, kar ni nikakor podobno današnjemu modernemu plašču.

Nosili so jih predvsem zaradi dodatne toplotne, ki jo je dajal v hladnejših dneh in pa zaradi njegovega prefinjenega videza, ki je celotno opravo naredil še bolj elegantno.

Moški plašči

»**Justacorps**«, dolg plašč kolenske dolžine, nošen v drugi polovici 17. in vse skozi 18. stoletje. Tole oblačilo ima podaljšani zvončasti škric in je tesno prilegajoč v pasu.

Plašč izvira iz Francije, kasneje pa je bil predstavljen v Angliji kot komponenta tridelnega kompleta, ki je vključeval pumparice², telovnik in plašč. To tridelno oblačilo je služilo kot prototip³ modernega dnevnega tridelnega kostima. Izbira blaga je bila odvisna od kombiniranja z drugimi deli oblačil, ki se je skozi čas spreminjala, kot se je spreminjala moda.

¹ vsak od obeh močno podaljšanih delov na hrbtni strani fraka (sskj, 2018)

² hlače s spodaj stisnjenimi hlačnicami, segajočimi pod kolena (sskj, 2018)

³ prva, osnovna podoba, oblika kot merilo, vzorec za vse ostale stvari iste vrste, prapodoba (sskj, 2019)

Slika 1 : »Justacorps«(<http://url.sio.si/9e6>)

Prilegajoč plašč kolenske dolžine, z škricem, priljubljen v 19. stoletju se je imenoval »**Frock coat**«.

Navadno je imel dolge rokave ter hrbtni razporek⁴ na sredini. Vključeval je tudi značilnosti Viktorijanske obleke, kot so vzratni ovratnik in zavihki⁵.

V začetku se je plašč nosil zgolj kot moška dnevna obleka za službene situacije, a se je sčasoma začel uveljavljati kot najbolj svečano oblačilo.

Iz tega stila se je kasneje razvilo še več plaščev (»dress coat«, »morning coat« in »lounge suit«)

Slika 2: »Frock coat«(<http://url.sio.si/9e8>)

»**Morning coat**«, značilen plašč s koničastimi zavihki, nošen kot uradna/ svečana obleka, ki se je navadno zapirala z enim samim gumbom.

Tradicionalno je bil ali črne ali Oxford sive barve, iz pletene volne, kar je naredilo plašč lahkoten za nošnjo. Sprednji robovi so bili zasukani nazaj v frak⁶, ki je segal do kolen.

Plašč je vključeval pletene trakove okoli roba ovratnika, zavihkov in po dolžini fraka, tudi po razporku, prsnem žepku in rokavih.

Plašč z odrezanim škricem, ali tako imenovani »**Tailcoat**«, se nadaljuje nazaj v dolgi frak. Razlog za tako obliko je bil, da bi bila vožnja s konjem, nosilcu plašča, lažja.

⁴ podolžna odprtina na oblačilu za lažje oblačenje, gibanje (sskj, 2018)

⁵ sprednji, zavihani del ovratnika pri plašču, suknjiču; zavihani, navadno robni del česa sploh (sskj, 2018)

⁶ slavnostni moški suknjič, ki ima zadnji del močno podaljšan in visoko preklan (sskj, 2018)

Oblika plašča se je z leti preoblikovala v svečano obleko primerno za dnevno ali večerno nošnjo. Kljub večim vrstam tega plašča je pravi pomen izraza sopomenka za vrsto plašča, ki se še nosi danes in sicer za večerne dogodke v kombinaciji z belo kravato.

Slika 3: »Tail coat« (<http://url.sio.si/9eA>)

»Coatee« je bil tip plašča, ki se je tesno prilegal in bil vrsta uniformnega plašča ali jopiča. Dolžina spredaj je segala do pasa, zadaj pa je imel daljši frak. Tudi tovrsten plašč je kasneje sredi 19. stoletja nadomestila tunika⁷.

»Dinner jacket« ali drugo besedo smoking⁸, je že od 20. stoletja obleka tradicionalno črne, temno modre ali bele barve. Nosi se z belo srajco z stoječim ali preobrnjenim ovratnikom in manšetnimi⁹ gumbi, črnim metuljčkom, črnim brezrokavnikom, črnimi usnjenimi čevlji in drugimi dodatki.

Smoking se je razvil iz »smokig« plašča v poznem 19. stoletju.

Slika 4: »Dinner jacket«, vir: (<http://url.sio.si/9eC>)

⁷ dolgo, srajci podobno oblačilo (sskj, 2018)

⁸ slavnostni moški suknjič, navadno črne barve, s šal ovratnikom (sskj, 2018)

⁹ spodnji del rokava pri moški srajci, ženski srajčni obleki in bluzi (sskj, 2018)

»**Smoking jacket**«, vrhnji plašč, ki je bil dizajniran izključno za nošnjo med kajenjem, najpogosteje pipe in cigare.

Iz natančno tega plašča se je razvil zgoraj opisan »dinner jacket«.

Klasičen »smoking« plašč sega do srede stegen in je navadno iz žameta¹⁰, svile ali obojega. Ima šal-ovratnik¹¹ in zavihane manšete, gumbno zapiranje ali pa se enostavno zapne s pasom.

Slika 5: smoking jacket, vir (<http://url.sio.si/9eD>)

Poslovna obleka oz. takrat imenovani »**Lounge coat**«, izhaja iz britanske podeželske mode in je najbolj običajna obleka takratnega Western stila¹².

Dizajn, kroj in material odločijo družbeno in službeno ustreznost oblačila. Pogosto so nošene v kombinaciji s srajco z ovratnikom in kravato. Do okoli 60ih, kot tudi pri ostalih oblekah, so ob hladnejšem vremenu zraven nosili še klobuke.

Originalno je, kot z večino oblačil, krojač naredil obleko iz blaga izbranega od stranke. Take so se zato imenovala naročilne obleke. Narejene so bile po željeni meri, okusu in stilu moškega, ki si je obleko naročal. A od industrijske revolucije naprej, odkar se obleke masivno proizvajajo in prodajajo, to več ni običajno.

»**Duster Coat**« - lahek, ohlapen, dolg plašč.

Originalni »duster« plašči so segali do tal in bili iz svetlega platna¹³ ali laneni. Nosili so jih jezdec, katere je plašč zaščitil pred prahom. Načeloma so bili prerežani na hrbtu do bokov, da so lažje sedeli

¹⁰ tkanina s ščetkasto površino na eni strani (sskj, 2018)

¹¹ navadno podolgovat ovratnik brez reverjev, katerega konca se spredaj križata (sskj, 2018)

¹² stil iz zahoda

¹³ močna lanena tkanina (sskj, 2018)

na konju. Za boljšo zaščito še pred dežjem so bili nekateri narejeni iz povoščenega platna, kasneje pa iz vošččenega bombaža.

Ti plašči so bili priporočena uniforma za Teksaške vojake.

V poznem 19. in 20. stoletju so te plašče nosili oboji, moški in ženske, medtem ko so se vozili z odprtimi motornimi avti po blatnih cestah.

Ženski plašči

Prvi ženski tip jakne ali tako imenovanega životca¹⁴ z podaljšanim zadnjim delom, originalno iz Francije se je imenoval »**Basque**«. Kasneje je bil v uporabi kot dolg korzet.

Ime za plašč je bilo prevzeto iz francoske »baskovske« tradicionalne obleke.

V sodobni uporabi se ime nanaša na vrsto dolgega ženskega spodnjega perila, v bistvu na nedrček, ki je podaljšan do pasa ali do vrha bokov. Spodnji rob je pravzaprav okrašen, namesto, da bi imel vlogo podpore ali dajal dodatno toploto.

Slika 6: Basque, vir (<http://url.sio.si/9eT>)

»**Spencer**« je bil originalno volneni frak plašč brez zadnjega podaljšanega dela, iz 70ih.

Nositi se je začela kot kratka do pasa, dvovrstna moška jakna, a je hitro postala popularna v ženski modi. »Spencer« plašč je bil v bistvu kardigan/jopa, tudi kratka oprijeta jakna, vrezana ravno nad pasno linijo.

¹⁴ žensko oblačilo brez rokavov, ki pokriva zgornji del telesa (sskj, 2018)

Uporaba izraza za tovrstno jakno se je nadaljevala do 19. stoletja. Uporabljen je bil na splošno za kateri koli tip kratke jakne ali plašča. V Avstraliji in Novi Zelandiji se je ime nanašalo na toplo spodnje perilo.

V moški modi pod tem imenom najpogosteje najdemo pletene jopiče ali telovnike.

»**Redingote**« je bil vrsta plašča, ki je imel skozi čas različne oblike. Ime prihaja iz francoske verzije, oziroma je izposojeno iz angleškega »riding coat«/ jahalnega plašča, prvotno navdihnjen iz moške mode.

Prva verzija plašča se je pojavila v 18. stoletju, ko so ga uporabljale za potovanje na konju. Plašč je bil debel in uporaben. V zadnjih dveh desetletjih se je začel razvijati v bolj moden dodatek- ženske so začele nositi popolno skrojene stile jahalnega plašča.

Prenesel se je tudi v italijansko modo, kjer so ga nosili bolj za formalne dogodke.

Skozi 19. stoletje se je začel preoblikovati dokler ni ostal takšen kot je jahalni plašč danes.

Modernejša verzija je bolj oprijeta v prsih in v pasu, dodan ima pas in zvon prti šivu.

Slika 7: Redingote, vir (<http://url.sio.si/9fe>)

PLAŠČ DANES

Za primerjavo sem se pozanimala o sodobnejših stilih in kje se plašč znajde v modi danes.

Za razliko od ostalih modnih trendov, je plašč eden izmed tistih, ki ne gre nikoli iz mode. Je modna stalnica, primerna za oba spola.

Je oblačilo, ki se ga nosi v hladnih dneh za dodatno toploto ali pa kot modni kos. Plašč je še vedno tipično oblačilo z dolgimi rokavi, naprej odprt ter z gumbi, zadrgo, pasom ali drugimi možnostmi za

zapiranje, kot je bil v začetkih. Drugi deli plašča so po navadi tudi ovratnik, podložke za ramena in kapuca.

Dolžine plaščev so zelo različne. Najpogosteje najdemo plašče, ki nam segajo do sredine meč. Designi se potem spreminjajo iz kolenske dolžine do gležnjev, ki so bili sicer bolj modni v zgodnjih 70ih letih, takrat bolj poznani po izrazu »maxi«.

Sodobni stili

Danes sta izraza plašč in jopič oba uporabljena po celem svetu. Uporabljamo ju izmenično kot, da gre za enako stvar, a se izraz plašč bolj navezuje na daljše oblačilo.

Izbira popolnega plašča za vsakega posameznika dandanes ni težava, saj je stilov ogromno. Nekateri so novi, večina se jih se sicer razvila iz starih modelov:

-»British Warm«, »Chesterfield« plašč, dežni plašč, »Trench coat«/ trenčkot, teliran trenčkot, oviti plašč, jahalni plašč, športni plašč, preveliki (XL) plašč, zvonast/ A linija plašč, raven/ H plašč, pončo, cape, spalna halja, blazer plašč...

Domnevno najbolj popularen plašč je znani »**Trench coat**« oz trenčkot. Je prehoden moški ali ženski plašč, narejen iz bolj vzdržljivega bombažnega materiala. Navadno je znotraj podložen, ima regljane rokave in več različnih dolžin, navadno sega pod pasom ali tudi čez kolena. Daljša dolžina pripomore k večji toploti, pri sedenju pa nas varuje pred zmočitvijo.

Za zapiranje so uporabljeni gumbi, pomemben del tega plašča pa je tudi pas okoli pasu, zapesti pas in traki na ramah oz. epolete, ki se tudi zaprejo z gumbom. Zanj se lahko uporabi več različnih vrst blaga, krzna ali ledra.

Plašč je večna klasika, uporaben za vse priložnosti, kot za poslovne in manj uradne oprave in vedno aktualen.

Slika 8:trench coat, vir(https://en.wikipedia.org/wiki/Trench_coat#/media/File:Man_wearing_trenchcoat.jpg)

Tudi eden izmed pogosto nošenih stilov je »**Raincoat**« oziroma dežni plašč. Kratka vrsta trenčkota, je vodoodporen plašč, ki naše telo zaščiti pred mokroto. Velikokrat se kombinira še z dežnimi hlačami, da skupaj tvorita dežni kostim.

Narejeni so iz vodoodpornega materiala, ki diha in omogoča, da se plašč zrači, saj lahko prenese samo določeno količino mokrote.

Slika 9:dežni plašč, vir (https://en.wikipedia.org/wiki/Raincoat#/media/File:Yellow_Raincoat.jpg)

2.2 Navdih

S svojo idilično, že skoraj pravljичno podobo je bila kraljevina Nizozemska, več kot enkrat navdih, še za kaj več kot samo mojo kolekcijo plaščev.

Ravno nasprotno od pričakovanj, sem glavni navdih za moj zimski plašč našla na podeželju. Dolge vrste značilnih opečnatih hiš, z barvitimi in unikatnimi detajli nad različnih delih hiše, sem prenesla v plašč s komponiranjem delov vzorčastega/ karirastega materiala.

Deželo največkrat povezujemo tudi z značilnimi in mnogimi vodnimi kanali. Res da skoraj ni kraja skozi katerega ne teče. Tudi ob njih v večjih mestih, kot Amsterdam, se vrstijo opečnate hiše.

Slika 10: fotografija ene izmed hiš, ki mi je bila glavni navdih (lastni vir)

Velik del izleta smo preživeli z vožnjo na cesti, kar je bila dobra priložnost za ogled malo manj znanih predelov, še posebej podeželja. Na poti skozi smo srečevali ogromne površine travnikov, kar ob avtocesti, zasedene s čredami krav, konjev in ovc.

Uporaba mehkega ovčjega materiala za plašč je bila seveda neizogibna, zato sem karirasti material kombinirala z mehkim umetnim živalskim materialom.

Slika 11: ovce na Nizozemskem, vir (lastni vir)

Uporaba mehkega in toplega materiala je v glavnem primerna za mrzla obdobja, zaradi tega sem se odločila za zimski plašč. Glede na skoraj konstantno hladnejše vreme na severu pa se mi zdi to dokaj primerno.

2.3 Vzorci

Vzorec je enakomernost elementov v dizajnu, pri katerem se le ti ponavljajo v napovedljivem načinu. Na primer, geometrijski vzorec je vrsta vzorca, ki je oblikovan iz tipično ponavljajočih se geometrijskih oblik, podobno kakor design za tapete.

Nekatere vzorce naša čutila opazijo in zaznajo direktno. Obratno je z abstraktnimi vzorci v znanosti, matematiki ali v jeziku, ki so lahko opaženi zgolj z analizo.

Direktno opazovanje v praksi pomeni videti slikovne vzorce, kateri so široko razširjeni v naravi in v umetnosti. Vizualni vzorci v naravi so običajno kaotični in se nikoli natančno ne ponavljajo. Vzorci iz narave vključujejo spirale, meandre, valove, špranje in tiste, ki so ustvarjeni z simetrijami rotacije in odseva.

Slika 12: primeri vzorcev iz narave

Viri: (<http://url.sio.si/Brf>, <http://url.sio.si/Brh>, <http://url.sio.si/Brj>, <http://url.sio.si/Brn>,)

Vzorci, kot rezultate katerekoli funkcije, najdemo tudi v matematiki. Podobno kot v znanosti, kjer teorije razlagajo in napovedujejo enakomernosti po svetu.

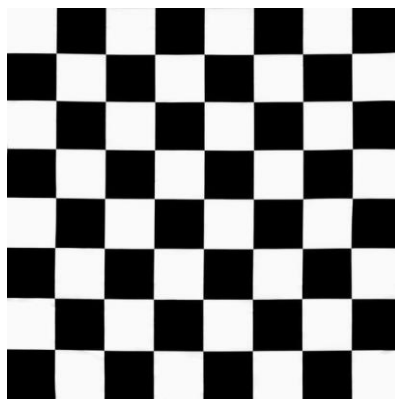
Vzorci, ki jih najdemo v umetnosti in arhitekturi, pridejo iz združenih in ponavljajočih se dekoracij in vizualnih motivov. Ti vzorci so vsak za sebe oblikovani z določenim učinkom, ki se prenese na osebo, ki vzorec opazuje.

Z modnega vidika je vzorec predloga, uporabljena za ustvarjanje števila podobnih oblačil.

KARO

V svoji kolekciji sem uporabila vzorčasto blago in sicer karo, ki je vzorec pri katerem vzporedne in vodoravne črte pri medsebojnem sekanju tvorijo kvadratke.

Ime prihaja iz starega Perzijskega jezika »shah« iz igre šah, ki se igra na kvadratni plošči sestavljeni iz majhnih črnih in belih kock, ki tvorijo vzorec karo.

Slika 13: šahovska igralna plošča (vir: <http://url.sio.si/Bry>)

Kot zanimivost ima karo pravzaprav več simboličnih pomenov. Na primer: v avto dirkah je karo vzorec na zastavi znak za konec igre, v nekaterih državah je to celo znak za policijo.

2.4 oblike

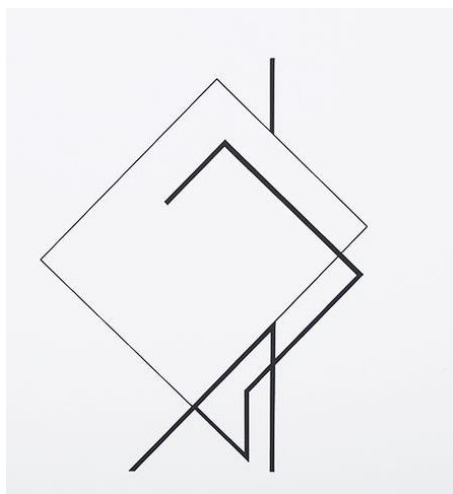
Oblike najpogosteje delimo po tem ali so mehke ali trde. Zaradi zaključenih konic na plašču deluje celotna oblika plašča trda in groba, a jo mehkooba drugega kombiniranega blaga uravnovesi. Če bi bili robovi plašča zaključeni krožno, bi celoten deloval bolj mehko in nakazoval več volumna.

2.5 Linija

Likovna prvina, ki se najpogosteje pojavi v moji kolekciji je linija.

Na splošno linija kot najstarejši likovni pojem sodi med orisne likovne prvine. Je najpogosteje uporabljeno in najbolj preprosto izrazno sredstvo v likovni umetnosti. Omogoča nam izražanje v grafiki, slikarstvu, kiparstvu, oblikovanju, predvsem pa je značilna za risbo. Z njo orišemo in izrišemo predmete in oblike. Nastane kot sled nekega gibanja, kar je glavna lastnost linije. To gibanje je lahko različne narave; lahko je hitro, počasno, sunkovito, zlomljeno, valovito ali tekoče. Najhitreje od vseh se giblje ravna linija, saj vsako spreminjanje smeri gibanje upočasni, zato so spremembe smeri linije pomembne.

Glede na obliko ločimo več vrst linij, taka ki se pojavi na mojem blagu je ravna- trda, toga, stroga in hladna. Glede na izvedbo je formalna-to so tiste, ki jih naredimo s pomočjo risalnega orodja, saj je vzorec na blagu geometrično izrisan.

Slika 14: primer trde, geometrične- formalne linije (<http://url.sio.si/B2t>)

Karirasti vzorec sta v bistvu vodoravna in navpična črta, ki se v smeri gibanja križata. Vodoravna deluje mirno, spokojno, pasivno, spominja na počitek, obzorje, morje, ravnino. Navpična je bolj aktivna, trda, spominja na življenje, rast, saj je tudi človek pokončno bitje. Navpično največkrat zaznavamo bližje kot vodoravno, zato jo v določenih primerih vidimo spredaj, vodoravno pa zadaj.

Linija prav tako izgleda lomljena zaradi križanja, kar nam pa povzroča občutek grobosti, energije in močnatosti.

Zadnja delitev je bila ustvarjena s strani slikarja Paula Kleea. To so aktivna, pasivna in medialna linija. Pasivno in medialno linijo lahko povežem z vzorčastim blagom, kjer se črte zaključujejo v kvadrataste oblike in se zaključujejo ena v drugi. Kadar črta s svojim gibanjem omeji neko površino, konturno črto, ki oriše neko ploskev, obliko s tem, da se zaključi sama v sebi, to črto imenujemo medialna. Pasivna linija, nastane kot posledica združitve dveh ploskev oz. nastane tam kjer se dve ploskvi srečata v linearnem robu.

Slika 15: medialna linija po Kleeju (vir: <http://url.sio.si/B2u>)

2.6 oblikovanje kolekcije

Po iskanju navdiha na Nizozemskem sem naredila ožji izbor vsega kar me je dovolj navdihnilo. Nato sem si izbrala 2 elementa, ki sta ključna stvar kolekcije (karo vzorec in umetni živalski kožuh) in skicirala več različnih modelov. Skice sem postopoma nadgrajevala in prišla do končnih 7 modelov, ki tvorijo mojo zaključni kolekcijo.

Slika 16 in 18 prikazujeta 2 izbrana modela, ki ju predstavljam v svoji nalogi. Oba modela sta opisana, prvi glavni model ima zraven še tehnično skico.

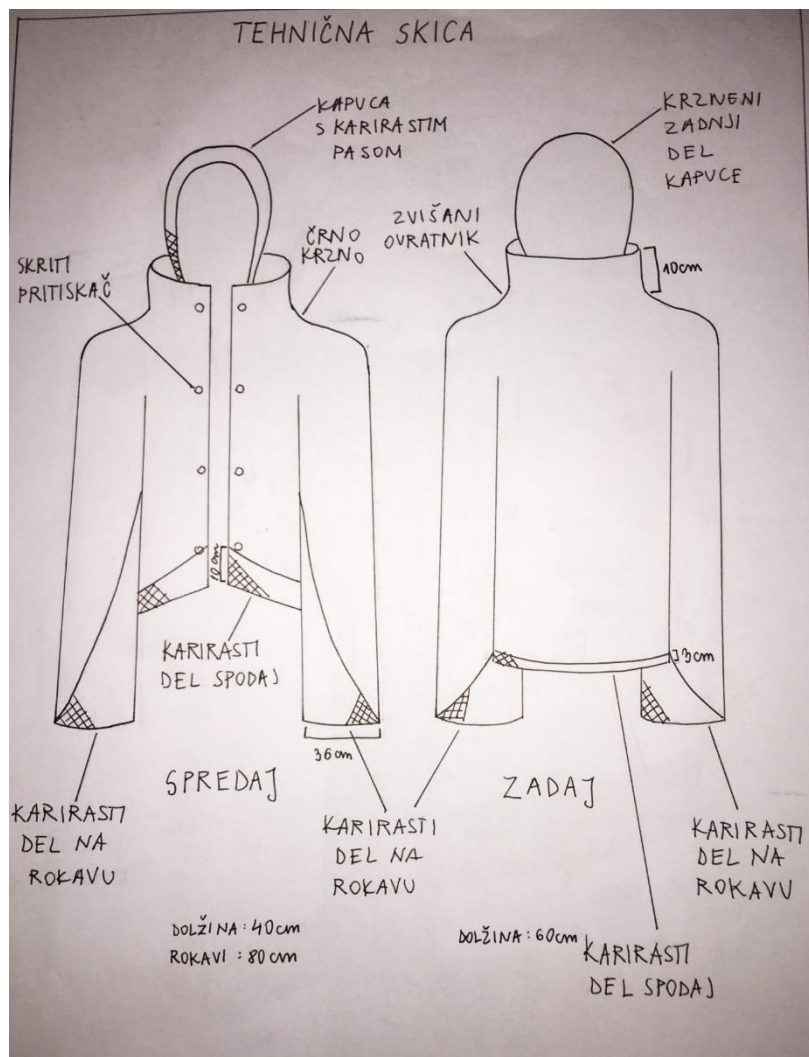
1.MODEL

Prvi model je plašč krajše dolžine, ki zadaj sega do zadnjice, spredaj pa je krajši in sega nad pasom. Stoječi ovratnik je višji kot klasični, na notranji strani ima zraven prišito kapuco. Rokavi so podaljšani, so daljši od dolžine rok in celotne dolžine plašča. Glavni karo detajli so na rokavih spredaj, ki se diagonalno podaljša in oža skoraj do pazduhe, na zunanjem robu kapuce in po dolžini plašča. Za zapiranje so namenjeni skriti pritiskači, ki so prišiti na notranjem delu iz karo blaga, zunanji krzno del s pomočjo trdila stoji rahlo navzven.

Model sestavljajo tudi rdeče hlače, klasičnega kroja, z enakim karo delom po spodnjem robu in top iz enakega materiala.

Slika 16: 1. model (lastni vir)

Slika 17: tehnična skica 1./ glavnega modela (lastni vir)

2. MODEL

Drugi izbrani model je plašč z zelo zvišanim stoječim ovratnikom, ki se oblikuje v visoko in rahlo preveliko kapuco. Ravno obratno kot pri prvem, je pri tem modelu zadnji del krajši od sprednjega, ki sega do sredine stegen. Zapira se s skritimi pritiskachi na notranjem delu, zunanji del s pomočjo trdila stoji navzven. Rokavi pa so klasične dolžine. Karo detajli so na rokavih zadaj, ki se prav tako oža in podaljšuje proti rameni, po dolžini in po celotnem zvišanem delu ovratnika.

Zraven so kombinirane modre hlače klasičnega modela, dolžine nad gležnji, z karo delom po robu dolžine spodaj in pa top iz enakega blaga.

Slika 18: 2. model (lastni vir)

BoG (bočna globina)	$GRI + HD = 60,3$	
DM (dolžina modela)	Po meri	
VI (vratni izrez)	$1/10 \text{ od } \frac{1}{2} \text{ PrO} + 2$ $= 6,4$	
PrG I (prednja globina I)	Po meri	
PRG II (prednja globina II)	$\frac{1}{4} \text{ PrO} + (2-3)$ $= 28$	
SD I (sprednja dolžina I)	Po meri	
SD II (sprednja dolžina II)	$HD + \text{dodatek} = 45,5$	+4,5
HŠ (hrbna dolžina)	$1/8 \text{ PrO} + 5,5 = 18,5$	+2
ŠRI (širina rokavnega izreza)	$1/8 \text{ PrO} \cdot 1,5$ $= 13$	+3,5
PPŠ (prednja prsna dolžina)	$\frac{1}{4} \text{ PrO} \cdot 4 = 20$	+2

Tabela 1: tabela mer

5.2 Glavni in pomožni materiali

Kot je vidno na skicah, sem za plašč uporabila 2 materiala.

Glavni material, ki sem ga izbrala kot vladajoči v celotni kolekciji je umetno krzno elegantnega videza, v črni barvi. Izdelano je iz sintetičnih materialov. Uporablja se lahko za oblačilne ali okrasne namene, najpogosteje pa za seveda za izdelavo jaken, plaščev, brezrokavnikov, kap, ovratnikov, v bistvu za vsa topla zimska oblačila. Znajde se tudi kot osnova ali dodatek pri torbicah, nakitu, igračah, kostumih, odejah ipd.

Kadar na umetnem ali kateremkoli krznu krojimo, moramo vedno paziti, da vse kroje postavljamo v isto smer oz. da je smer »rasti dlak« pri vseh delih oblačila enaka.

Ker je krzno občutljiv material, se ga ne reže s škarjami, saj se pri tem odrežejo tudi dlake. Zato uporabimo nožek ali britvico, s katero prerežemo le hrbtno stran materiala.

Slika 21: vzorec krzna (lastni vir)

Drugi material je mešanica med volno in umetnimi vlakni v vzorcu črno-belega karo.

Slika 22: vzorec karo (lastni vir)

Izdelava nebi bila možna samo z glavnima dvema materialoma, uporabila pa sem tudi pomožni material kot so: skriti pritiskači, črna podloga, trdilo in črni sukanec.

Slika 23: vzorec črna podloga (lastni vir)

5.3 Uporabljeni šivi

Raven šiv – za sestavljanje izkrojenih kosov blaga, šivamo ga za dodatek stran od roba. Tako dosežemo, da bo oblačilo ravno pravšnje velikosti.

Slika 24: raven šiv (lastni vir)

Obšivni šiv- za zaključitev roba blaga, da se le to ne cefra. Izdelek tako deluje bolj profesionalno.

Slika 25: obšivni šiv (lastni vir)

5.4 Postopek izdelave

Kot prvi korak realizacije ideje je bilo seveda skiciranje. Po najdenem navdihu sem začela s skiciranjem raznih detajlov in se na podlagi teh, skicirala več 20 različnih modelov in na koncu izbrala glavnih 7 za sestavo kolekcije. Enega izmed teh, ki je seveda tema moje raziskovalne, sem bolj podrobno opisala in označila vse možne dele in detajle, da sem lahko šla na naslednji korak.

Slika 26: vse skice (lastni vir)

To je bilo iskanje blaga. Na podlagi skic in moje vizije sem naslednje kupila blago, ki bi bilo najbolj primerno in ustrezalo skici.

Sledilo je risanje krojev v 1:1 merilu, najprej osnovnega (glej zgoraj- 5.1), nato pa modeliranje.

Slika 27: risanje krojev 1:1 (lastni vir)

Naslednje je bilo polaganje krojnih delov na blago. Najprej sem krojila 1 plašč in sicer dele iz krzna, nato še karo dele. Potem sem skrojila še za drugi model.

Za oba modela sem nato sestavila skupaj kroja za karo dele in dele iz krzna, ter skrojila podlogo.

Slika 28: polaganje na blago in krojenje (lastni vir)

Ko so bili deli izrezani sem najprej skupaj sešila prednji in zadnji del prvega in nato drugega plašča. Na prednji del krzna sem zalepila trdo podlogo, da plašč lepše stoji.

Izrezane karo dele sem pred šivanjem otrdila z lepljivo podlogo in prišla skupaj k delom iz krzna.

Slika 29: sestavljanje stranskih delov krzna (lastni vir)

V plašč sem vstavila rokave in ročno zašila kapuco in ovratnik.

Skupaj sem nato sešila podlogo in jo vstavila v plašč. Tako je bil plašč končan.

4 PREDPOSTAVKE/HIPOTEZE

Pred teoretičnim in praktičnim delom sem si postavila par domnev glede poteka dela, možnih komplikacij in končnih pričakovanj.

1. Združitev dveh različnih materialov se bo dobro obnesla
2. Končni izdelek bo funkcionalen, primeren za nošnjo.
3. Izvedba bo enostavna, ne bo prišlo do večjih zapletov.
4. Družba, predvsem mladi se bodo na izdelek in nalogo dobro odzvali.

5 REZULTATI/IZSLEDKI

Rezultat mojega proučevanja likovne teorije in terenskih vaj sta zimski jakni s pripadajočimi hlačami in topom.

Po končanem teoretičnem in praktičnem delu sem prišla do ugotovitev, da se je združitev dveh različni materialov res dobro odnesla, saj barvno zelo dobro delujeta skupaj in trdota obeh pripomore, da plašč ustrezno stoji.

Res, da plašča nebi nosila vsaki dan a sta oba vsekakor primerna za nošnjo in funkcionalna.

Do večjih zapletov ni prišlo, največje težave sem imela pri krojenju, pri ostalih delih postopka pa sem morala biti predvsem natančna, da sem skupaj dajala pravilne dele in sledila vrstnemu redu, saj je bilo veliko krojnih delov, kar bi lahko hitro pripeljalo do kakšne zamenjave.

Zadnjo hipotezo še nebi v celoti potrdila, saj še izdelka nisem pokazala širši množici, da bi ta podatek dobila, predvidevam pa, da zaradi različnih stilov, ki jih imamo vsi, ne bosta plašča ugajala vsem.

6 DISKUSIJA/RAZPRAVA

Moja naloga je razdeljena na 2 dela.

Prvi je teoretični del, v katerem sem se osredotočila na odkrivanje novosti in zanimivosti nastanka in razvoja plaščev skozi leta in moderne stile, opisala vpliv navdiha na mojo kolekcijo, kratko teorijo pojavljenih vzorcev, linij in oblik ter na podlagi pisnih virov ter slikovnega materiala sem oblikovala kolekcijo plaščev. Teorija tega dela je v glavnem povzeta iz internetnih virov, tudi par knjižnih.

Drugi del naloge je eksperimentalen. V njem sem opisala postopek izvedbe dveh izbranih modelov, ki sem ju skicirala in opisala v prvem delu. Najprej sem narisala in zmodelirala potrebne kroje, nato preučila uporabljen material in opisala celoten postopek izdelave.

Z rezultati dela sem bila zadovoljna, predvsem pa ugotavljam, da sem ob nastajanju modelov postajala vse bolj samostojna in samozavestna.

7 DRUŽBENA ODGOVORNOST

Tekom let se je zanimanje za eko-oblačila in ravnanje v bolj odgovorni smeri močno dvignilo. Ne samo zaradi domiselnih in očesu prijaznih oblačil iz sintetičnih materialov, ampak zaradi dolžnosti, ki jo čuti vsak posameznik do okolja, sem se tudi sama odločila, da se pridružim gibanju v to smer.

Z menjavo modnih smernic, se istočasno spreminjajo kriteriji, kakšen kos oblačila se smatra za okolju prijazno oblačilo. Mojo se obrača v smer »cruelty free« oblačila. Za glavni material sem namesto pravega živalskega materiala, ki je na žalost zelo pogost pri tovrstnih oblačilih, uporabila umetno krzno.

Prav tako sem ves material varčno porabila in pazila, da sem ga čim manj zavrgla in manjše koščke neuporabne za plašč, raje uporabila za kaj drugega.

8 ZAKLJUČEK/SKLEPI

Izdelava plašča za raziskovalno nalogo je bila vsekakor zahtevna naloga, srečala sem se s kar nekaj težavami, npr. na začetku kako izbrati prave materiale, kar je bilo ključnega pomena, kako vkomponirati umetno krzno z drugim materialom. Še posebej previdna sem morala biti pri krojenju in šivanju umetnega krzna, saj sem se ga lotila sedaj prvič, krzno pa je že samo po sebi znano kot težji material za šivanje.

Največji izziv pri raziskovanju pa je bil združiti likovno teorijo z načeli oblikovanja te vse skupaj prenesti v praktično izvedbo. Potrudila sem se, izpeljati zastavljene cilje kar najboljše.

Namen raziskovalne naloge je bil dosežen in izpolnjen v trenutku ko sem dokončala svoja modela. V samo izdelavo, skiciranje in uresničevanje ideje je bilo vloženega veliko truda in časa, da je izpadlo tako kot sem si zamislila. Vsekakor je bil to do sedaj moj največji izziv, ki sem ga po lastni presoji, izpeljala zelo dobro in se pri tem naučila samostojnega dela.

Ponosno bom izdelek tudi sama nosila v zimskem času.

9 VIRI IN LITERATURA

BESEDILO

[https://en.wikipedia.org/wiki/Coat_\(clothing\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Coat_(clothing)) (20.10.2018)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Justacorps> (20.10.2018)

https://en.wikipedia.org/wiki/Frock_coat (27.10.2018)

https://en.wikipedia.org/wiki/Morning_dress#Morning_coat (27.10.2018)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Tailcoat> (27.10.2018)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Coatee> (28.10.2018)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Tuxedo> (28.10.2018)

https://en.wikipedia.org/wiki/Smoking_jacket (28.10.2018)

[https://en.wikipedia.org/wiki/Suit_\(clothing\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Suit_(clothing)) (28.10.2018)

[https://en.wikipedia.org/wiki/Duster_\(clothing\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Duster_(clothing)) (2.11.2018)

[https://en.wikipedia.org/wiki/Basque_\(clothing\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Basque_(clothing)) (2.11.2018)

[https://en.wikipedia.org/wiki/Spencer_\(clothing\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Spencer_(clothing)) (2.11.2018)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Redingote> (2.11.2018)

<https://www.vecer.com/plasc-ki-skriva-taksne-in-drugacne-pistole-6251851> (3.11.2018)

<https://www.nina-potuje.com/nizozemska-znamenitosti/> (3.11.2018)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Pattern> (3.11.2018)

http://www.dijaski.net/gradivo/ume_sno_likovna_umetnost_05?r=1 (10.11.2018)

<https://fabrikafabijanaassociation.weebly.com/--likovna-teorija.html> (10.11.2018)

[https://en.wikipedia.org/wiki/Check_\(pattern\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Check_(pattern)) (3.12.2018)

https://en.wikipedia.org/wiki/Chesterfield_coat (3.12.2018)

<https://svetmetraze.si/produkt/umetno-krzno-kratkodlako-20153-34-rdeca> (5.12.2018)

<https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Trench%20Coats> (5.12.2018)

SLIKE

Slika 1 : Justacorps, vir: (<http://url.sio.si/9e6>)

Slika 2: Frock coat, vir: (<http://url.sio.si/9e8>)

Slika 3: Tail coat, vir: (<http://url.sio.si/9eA>)

Slika 4: Dinner jacket, vir: (<http://url.sio.si/9eC>)

Slika 5: smoking jacket, vir: (<http://url.sio.si/9eD>)

Slika 6: Basque, vir (<http://url.sio.si/9eT>)

Slika 7: Redingote, vir (<http://url.sio.si/9fe>)

Slika 8:trench coat, vir:

(https://en.wikipedia.org/wiki/Trench_coat#/media/File:Man_wearing_trenchcoat.jpg)

Slika 9:dežni plašč, vir: (https://en.wikipedia.org/wiki/Raincoat#/media/File:Yellow_Raincoat.jpg)

Slika 10: fotografija ene izmed hiš, ki mi je bila glavni navdih (lastni vir)

Slika 11: ovce na Nizozemskem, lastni vir)

Slika 12: primeri vzorcev iz narave

Slika 13: šahovska igralna plošča (vir: <http://url.sio.si/Bry>)

Slika 14: primer trde, geometrične- formalne linije (<http://url.sio.si/B2t>)

Slika 15: medialna linija po Kleeju (vir: <http://url.sio.si/B2u>)

Slika 16: 1. model (lastni vir)

Slika 17: tehnična skica 1./ glavnega modela (lastni vir)

Slika 18: 2. model (lastni vir)

Slika 19: osnovni kroj bluza (lastni vir)

Slika 20: zmodeliran kroj (lastni vir)

Slika 21: vzorec krzna (lastni vir)

Slika 22: vzorec karo (lastni vir)

Slika 23: vzorec črna podloga (lastni vir)

Slika 24: raven šiv (lastni vir)

Slika 25: obšivni šiv (lastni vir)

Slika 26: vse skice (lastni vir)

Slika 27: risanje krojev 1:1 (lastni vir)

Slika 28: polaganje na blago in krojenje (lastni vir)

Slika 29: sestavljanje stranskih delov krzna (lastni vir)